

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა №18

12.04.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: 9300 მ³ მოცულობის ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „Lion“, ქ. თბილისი, ჩუღურეთის რაიონი, წინამძღვრიშვილის ქ. N103, ლიტ. "ბ";

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, სადგური ლილოს მიმდებარე ტერიტორია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 16.02.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გუკა“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში, შპს „Lion“-ის (ს/კ: 404430914) მიერ წარმოდგენილია ქ. თბილისში ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიში.

2008 წელს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ სს „ვისოლ პეტროლიუმ ჯორჯიას“ ნავთობპროდუქტების ბაზის ფუნქციონირებაზე გაიცა №44 (22.12.2008) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. 2015 წელს კომპანიების ერთობლივი მომართვის საფუძველზე სს „ვისოლ პეტროლიუმ ჯორჯიაზე“ გაცემული ნებართვა გადაეცა შპს „ციტადელს“. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, 2020 წლის 12 თებერვალს გაიცა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის №2-125 ბრძანება „შპს „ციტადელის“ ნავთობპროდუქტების ბაზის ფუნქციონირებაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ“. ხოლო „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-15 მუხლის თანახმად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 25 თებერვლის N2-230 ბრძანებით შპს „ციტადელის“ ნავთობპროდუქტების ბაზის ფუნქციონირებაზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გადაეცა შპს „Lion“-ს.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ნავთობპროდუქტების საცავი მდებარეობს ქ. თბილისში რკინიგზის სადგური ლილოს მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ციტადელის“ საკუთრებაში არსებულ (15154 მ² ფართობის) არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 01.19.15.005.116), რომელიც შპს „Lion“-ს აღებული აქვს იჯარის

ხელშეკრულებით. ნავთობპროდუქტების საცავის სარეზერვუარო პარკიდან დასახლებულ პუნქტამდე მანძილი შეადგენს 225 მ-ს, ხოლო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილი დაახლოებით 175 მეტრია.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, 2016 წელს შპს „ციტადელის“ მიერ ობიექტზე არსებული მიწისზედა 15 ერთეული (თითოეული 60 მ³ ტევადობის, ადრე გამოუყენებელი) ჰორიზონტალური რეზერვუარი მთელი კომპლექსით (მიმღებ გასაცემი ტუმბოები, შესაბამისი მილმდენები და სხვა) მოიხსნა სარეალიზაციოდ. ამის შემდეგ მსუბუქი საწვავის საცავი 10 ვერტიკალურ რეზერვუარიანი პარკით და საწარმო მთელი ინფრასტრუქტურით იჯარით სარგებლობაში გადაეცა შპს „Lion“-ს. შპს „Lion“ ვერტიკალურ სარეზერვუარო პარკს აქამდე იყენებდა მცირე დატვირთვით (ორი 400 და ერთი 1000 მ³ მოცულობის) მსუბუქი საწვავის (ბენზინი და დიზელის საწვავი) მიღება-შენახვა-გაცემის მიზნით (საშუალოდ 10-15 მილიონი ლიტრი წელიწადში). ამჟამად შპს „Lion“ გეგმავს ნავთობპროდუქტების საცავის სიმძლავრის გაზრდას.

შპს „Lion“-ის არსებული ნავთობპროდუქტების საცავი შედგება: ოთხი 400 მ³ მოცულობის (ორი ბენზინის და ორი დიზელის), ხუთი 1000 მ³ მოცულობის (ოთხი ბენზინის და ერთი დიზელის) და ერთი 2000 მ³ მოცულობის (დიზელის) მიწისზედა ვერტიკალური რეზერვუარისგან. საწვავის სარეზერვუარო პარკის ჯამური სამუშაო მოცულობა 8600 მ³. ხოლო ფაქტიური მოცულობა - 9 300 მ³-ია. აქედან ბენზინის რეზერვუარების სამუშაო მოცულობა შეადგენს 4800 მ³-ს, ხოლო დიზელის რეზერვუარების სამუშაო მოცულობა 3800 მ³-ია.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, წლიური ბრუნვის მიხედვით საცავი ეკუთვნის მეორე კლასს. ობიექტზე დაგეგმილია წელიწადში 100 მლნ ლიტრი ბენზინის (73 ათასი ტონა) და 100 მლნ ლიტრი დიზელის (80 ათასი ტონა) ბრუნვა, ჯამში წელიწადში 200 მლნ ლიტრი (153 ათასი ტონა) ნავთობპროდუქტების ბრუნვა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შპს „Lion“-ს დაგეგმილი აქვს მსუბუქი საწვავის (ბენზინი და დიზელი) წლიური ბრუნვის გაზრდა 100-100 მილიონ ლიტრამდე წელიწადში. ასევე დაგეგმილია ქსელში წარმოქმნილი ნავთობპროდუქტების ნარჩენების შეგროვება და შემდგომში სპეციალიზებული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოებისთვის ჩაბარება. ამასთან შპს „Lion“ გეგმავს ინფრასტრუქტურული ღონისძიებების გატარებას. კერძოდ, ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული სანიაღვრე წყლების გამწმენდი სისტემის გადაკეთებას (სალექარის გავლის შემდეგ სრულიად გაიწმინდება თანამედროვე FSN-3 ფილტრ-სეპარატორით და გადავა საკანალიზაციო ქსელში), ამასთან სანიაღვრე წყლების შესაგროვებელი ვარცლის, წყალშემკრებ-გამტარი არხის და ჭების განახლებას; სანიაღვრე წყლების შემკრები ჭების და ჩასაშვები არხების მოწესრიგებას; ხანძარსაწინააღმდეგო კომპლექსის (ტუმბოები, ქაფწარმომქმნელები, გამაგრილებელი მილმდენები) გაუმჯობესებას; რკინიგზის ესტაკადის რეკონსტრუქციას; შიდა გზების და მოედნების შეკეთებას, ადმინისტრაციული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების სათავსოების რემონტს; სარეზერვუარო პარკის ზვინულების შეკეთებას; რეზერვუარებში საწვავის ჩასხმის, გასაცემი მილმდენების და მექანიკური გამწმენდი ფილტრების დარეგულირებას (საწვავის მიმღები-გამცემი ტუმბოების შეკეთება-შეცვლას).

საწარმოო ტერიტორია პირობითად დაყოფილია საწარმოო და ადმინისტრაციულ უბნებად. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, რკინიგზის ჩიხში შემოსულ ვაგონცისტერნებს მიერთებულია ქვედა დაცლის სისტემის ჰერმეტიკული საკეტიანი ხუფი, რომელიც ელასტიური მილმდენით შეერთებულია რეზერვუარებში საწვავის მისაღები მილმდენის სისტემასთან და სატუმბ სადგურთან. რეზერვუარებში ბენზინის და დიზელის საწვავის ქვედა ჩატუმბვა ხდება 3 ტუმბოს მეშვეობით, თითოეული 360 მ³/სთ სიმძლავრის (1-დიზელის, 1-ბენზინის, 1-სათადარიგო). დიზელისა და ბენზინის საწვავის ავტოცისტერნებში გასაცემი ტუმბოები 60 მ³ სიმძლავრისაა (9 ცალი ტუმბო: 4 დიზელის, 4 ბენზინის, 1 სათადარიგო). ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა ურთიერთკავშირშია და ურდულების საშუალებით შესაძლებლობას იძლევა განხორციელდეს შემდეგი ტექნოლოგიური ოპერაციები: რკინიგზის ვაგონცისტერნიდან ბენზინ-დიზელის საწვავის მიღება და მათი გადატუმბვა რეზერვუარში საწვავის ქვედა მიღების მილმდენების გასწორებით; რეზერვუარებიდან საწვავის ავტოცისტერნებში გადატუმბვა.

ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა ძირითადად შესრულებულია მიწისზედა გადაწყვეტით, რკინა-ბეტონის დაბალ საყრდენებზე. გზების ან ღობეების გადაკვეთის ადგილზე მილგაყვანილობა შესრულებულია მიწისქვეშა გადაწყვეტით. მიწისქვეშა მილგაყვანილობა გადის უფრო დიდი დიამეტრის მილებში ე.წ. „გილზებში“.

ავტოცისტერნებში საწვავის ჩატვირთვა ხდება ზედა ჩასხმის მოწყობილობით აღჭურვილი ესტაკადებიდან. ზედა ჩასხმის მოწყობილობა AHH-100A განკუთვნილია ავტოცისტერნებში ფსკერამდე (არავარდნითი ჩასხმა 60%-ით გაფრქვევის შემცირებით) ჩასხმის დისტანციური მართვისთვის. სისტემა იძლევა ჩასხმის პროცესის მართვისა და მისი ავტომატური ამორთვის საშუალებას: გასაცემი დოზის რაოდენობის მიღწევისას; დასაშვები ზღვრის რაოდენობის მიღწევისას ავტოცისტერნში; ხარჯმზომში ნაკადის შეწყვეტიდან 20 წმ-ის შემდეგ; ავტოცისტერნის დამიწების დარღვევისას. დიზელის და ბენზინის გასაცემი ესტაკადა აღჭურვილია 6 გადასატუმბით. საწვავის მიმღები და გასაცემი სისტემები აღჭურვილია მექანიკური ფილტრებით. რკინიგზის ვაგონცისტერნიდან საწვავი ტუმბოების საშუალებით ისხმევა რეზერვუარებში, ხოლო იქიდან ავტოცისტერნებში. ძირითადად გამოიყენება ელექტროძრავიანი ტუმბოები, დამზადებულია სპეციალურად ნავთობპროდუქტების გადასატუმბად, ფეთქებადუსაფრთხო შესრულებით. სარკინიგზო ვაგონცისტერნა 60 მ³ ტევადობისაა, ერთდროულად შესაძლებელია თითო სახეობის ვაგონცისტერნიდან დაცლა (ერთდროულად სხვადასხვა საწვავიანი 3 ვაგონცისტერნიდან).

ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შედეგად საწვავის მიმღებ სადგურებში და გასაცემ ესტაკადებზე ბენზინის და დიზელის მიმღები ტუმბოები იმუშავებენ 278 სთ/წელ. საწვავის ავტოცისტერნებში ბენზინის და დიზელის გასაცემი ტუმბოები იმუშავებს 1667 სთ/წელ.

ნავთობპროდუქტების საცავის წყალმომარაგების სისტემა დაკავშირებულია ქ. თბილისის წყალსადენის ქსელთან. წყლის გამოყენება ხდება სასმელ-სამეურნეო, საწარმოო (რეზერვუარების რეცხვისათვის, ტექნოლოგიური მოედნების მოსარეცხად, საწარმოო უბნების დასუფთავების და მწვანე ნარგავების მორწყვისათვის) და სახანძრო

დანიშნულებით. სულ ობიექტის ფუნქციონირებისთვის წლის განმავლობაში საჭიროა 360 მ³ წყალი. ტერიტორიაზე მოწყობილია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის რეზერვუარი ჯამური მოცულობით 600 მ³. რეზერვუარების წყლის მარაგი გამოყენებულია მიწისზედა რეზერვუარების გაგრილების სისტემის წყალბრუნვაში. რეზერვუარების შესავსებად გამოიყენება წყალსადენის წყალი წელიწადში სამჯერადი განახლებით (1800 მ³ /წელ). საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ობიექტზე წარმოიქმნება სამეურნეო-ფეკალური, საწარმოო (ტექნოლოგიური მოედნების ნარეცხი წყლები) და სანიაღვრე წყლები. ობიექტზე წარმოქმნილი საწარმოო და სანიაღვრე წყლები (ნავთობპროდუქტებით დაბინძურების რისკის შემცველი) მიმღები ჭებითა და არხებით ჩადის ქვიშის სალექარში, სალექარიდან (ზომები 3,5x3x2=21 მ³) გადადის ფილტრ-სეპარატორში და შემდეგ ქალაქის საკანალიზაციო ქსელში.

ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში ძირითადად გამოიყოფა ნახშირწყალბადები, როგორც ნაჯერი და უჯერი, ასევე არომატული, მათ შორის ბენზოლი, ქსილოლი, ტოლუოლი და ეთილბენზოლი. გარემოს უმთავრესი დამაბინძურებელი წყაროებია: საწვავის რეზერვუარები; საწვავის მიღება-გაცემის, სატუმბო სადგურები; საწვავის მისაღებ-გასაცემი ესტაკადები; ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელება ხდება ტექნოლოგიური პროცესების შესრულების დროს.

ობიექტზე წარმოიქმნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები, როგორცაა ნავთობდამჭერებში დაგროვილი შლამი, სალექარის (ფილტრ-სეპარატორის) ლექი, რეზერვუარის ძირში წარმოქმნილი ლექი, შერეული მუნიციპალური ნარჩენები, დაღვრილი ნავთობი და სხვა.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს ტექნიკის ან სატრანსპორტო საშუალებებიდან ნავთობპროდუქტების ავარიულმა დაღვრამ/გაჟონვამ და ნარჩენების არასწორმა მართვამ.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე სამგორის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფასა და შესაბამის საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „Lion“-ის ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 16 მარტს, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალების (Webex-ის აპლიკაციის) გამოყენებით.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „Lion“-ის, შპს „გუკას“, სამგორის რაიონის გამგეობის, ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები გამოთქვა ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა. შენიშვნა ეხებოდა სამინისტროს მიერ საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სამინისტრომ კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყო სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროება, საზოგადოების ინფორმირება და შენიშვნების/მოსაზრებების წარდგენის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადის განსაზღვრა. ასევე საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ საზოგადოების თავშეყრის და საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში საჯარო განხილვის განცხადებების განთავსება. ხოლო სამგორის რაიონის გამგეობის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ განცხადება გამოკრული იყო სამგორის რაიონის გამგეობის შენობაში. აღნიშნულ საჯარო განხილვაზე დამსწრედ ასევე იმყოფებოდა ანონიმური პიროვნება ე. წ. „მონიტორი“. სამინისტროს წარმომადგენელმა სხდომის გახსნისას დამსწრე საზოგადოებას მოუწოდა წარმოედგინათ საკუთარი თავი, თუმცა, „მონიტორმა“ არ ისურვა საკუთარი თავის წარმოდგენა, რის შემდგომაც სხდომა გაგრძელდა ჩვეულ რეჟიმში. საჯარო განხილვის დროს ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა რამდენიმეჯერ გამოთქვა პროტესტი მონიტორის ანონიმურობასთან დაკავშირებით და აღნიშნა, რომ 2020 წელს გამოქვეყნებულ ორპუსის კონვენციის რეკომენდაციების თანახმად, ონლაინ საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოებამ უნდა მოახდინოს საკუთარი თავის იდენტიფიცირება. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ თანახმად, საჯარო განხილვა ღიაა და მასში მონაწილეობის უფლება აქვს საზოგადოების ნებისმიერ წარმომადგენელს, ამასთან აღნიშნა, რომ საჯარო განხილვიდან პირის გამეფება შესაძლებელია მაშინ, როდესაც ის ხელს უშლის საჯარო განხილვის მსვლელობას. მას შემდგომ რაც საჯარო განხილვის სხვა დამსწრეებმა გამოთქვეს პროტესტი აღნიშნული პიროვნების ანონიმურობასთან დაკავშირებით და სხდომა გადავიდა კამათის რეჟიმში, სამინისტროს წარმომადგენელმა რამდენჯერმე მიმართა „მონიტორს“ დაეფიქსირებინა თავისი ვინაობა და აღნიშნა, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში მას მოუწევდა განხილვის დატოვება. ვინაიდან მონიტორმა უარი განაცხადა ვინაობის დაფიქსირებაზე, სამინისტროს წარმომადგენელმა მას დაატოვებინა საჯარო განხილვა, რის შემდგომაც სხდომა გაგრძელდა ჩვეულ რეჟიმში. აღნიშნულის შემდგომ ე. წ. „მონიტორი“ განხილვაზე დაბრუნდა სხვა სახელით. სამინისტროს წარმომადგენელმა კვლავ რამდენიმეჯერ სთხოვა მას წარმოედგინა საკუთარი თავი, რაზეც მან ისევ უარი განაცხადა. რის შემდგომაც სამინისტროს წარმომადგენელს საჯარო განხილვის ჩვეულ რეჟიმში გაგრძელებისთვის მოუწია აღნიშნული პიროვნების განხილვიდან გაშვება. „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა ასევე აღნიშნა, რომ საჯარო განხილვების დისტანციურად ჩატარება დაინტერესებული საზოგადოების მონაწილეობის თვალსაზრისით არაეფექტურია და რომ მისთვის გაუგებარია თუ რატომ ტარდება განხილვები კვლავ დისტანციურ რეჟიმში როდესაც ქვეყანაში შეზღუდვები უკვე მოხსნილია. აღნიშნულთან დაკავშირებით

სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საქართველოში არსებული ეპიდსიტუაციის და ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით კანონმდებლობაში განხორციელდა ცვლილება, რის საფუძველზეც საჯარო განხილვა იმართებოდა დისტანციური ფორმით და რომ აღნიშნული პროექტის განხილვა დაინიშნა იმ პერიოდში, როდესაც ეს ცვლილება აქტიური იყო, ამასთან „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ თანახმად, განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას აქვს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადები. მან ასევე აღნიშნა, რომ სამინისტრო გადადის განხილვების ადგილზე ჩატარების რეჟიმში და ყველა ახალი პროექტის განხილვა, რომელიც შემოვა სამინისტროში, ჩაინიშნება დაგეგმილი პროექტის განხორციელების ადგილზე. „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელს ასევე შენიშვნა ჰქონდა სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით, მან აღნიშნა რომ სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 175 მეტრით, ამასთან სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 9) აღნიშნულია, რომ ნავთობსაცავიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 0,612 კმ-ით, რაც არ შეესაბამება სიმართლეს. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა რომ ტექსტში დაშვებულია ტექნიკური შეცდომა, რაც სკოპინგის დასკვნაში აისახება შენიშვნის სახით და კომპანიას მოეთხოვება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი შეასრულოს არსებული რეალობის გათვალისწინებით (უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან, რომელიც მდებარეობს ტერიტორიიდან 175 მეტრში). პროექტთან დაკავშირებით შეკითხვები ჰქონდა ასევე სამგორის რაიონის წარმომადგენელს, კერძოდ მან იკითხა ტერიტორიიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილის და უახლოეს დასახლებაზე ზემოქმედების შესახებ, აღნიშნულთან დაკავშირებით კომენტარი გააკეთა შპს „გუკას“ წარმომადგენელმა.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტოს წერილის თანახმად, N01.19.15.005.116 საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე, „დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 15 მარტის N39-18 დადგენილებით დამტკიცებული დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის გრაფიკული ნაწილის - რუკის მიხედვით, ვრცელდება სამრეწველო ზონა 1 (ს-1). „ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიების გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესების დამტკიცების შესახებ“ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის 24 მაისის N14-39 დადგენილებით დამტკიცებული განაშენიანების რეგულირების წესების მე-15 მუხლის მე-5 პუნქტის „უ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სამრეწველო ზონა 1 (ს-1) არის შერეული სამრეწველო ქვეზონა, რომელიც მოიცავს თბილისის განაშენიანებული ტერიტორიების საზღვრებში არსებულ/დაგეგმილ საწარმოო და სამრეწველო გამოყენების ტერიტორიებს. იმავე განაშენიანების რეგულირების წესების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის „უ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სამრეწველო ზონა 1-ში (ს-1) განაშენიანების დომინირებულ სახეობას შეადგენს სამრეწველო ობიექტები, რომლებშიც არ მიმდინარეობს გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის სახიფათო/მავნე საწარმოო პროცესები; შესაძლებელია ს-1-ის ფუნქციონირებისათვის უზრუნველყოფი

საზოგადოებრივი შენობების/სამყოფების არსებობა არაუმეტეს საერთო ოდენობის 25%-ის, კანონმდებლობის შესაბამისად; ასევე სასაწყობო, ელექტროქვესადგურებისა და წყლის რეზერვუარებისათვის განკუთვნილი ობიექტების განთავსება. ამასთან, N01.19.15.005.116 საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე, ვრცელდება თვითმფრინავის ასაფრენი ზოლის შეზღუდვა (შოთა რუსთაველის სახელობის თბილისის საერთაშორისო აეროპორტის დაბრკოლებების შემზღუდველი ზედაპირებით შემოფარგლული აეროდრომის რაიონის სქემა). ასევე, აღნიშნული მიწის ნაკვეთი ხვდება დაბალი გეოდინამიკური საშიშროების ზონაში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 გზშ ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
 - არსებული საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა, პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოების დეტალური აღწერა;
 - არსებული და დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის და ტექნოლოგიური ციკლის დეტალური აღწერა;

- საქმიანობის ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
- ტერიტორიის GIS კოორდინატები და Shp ფაილები;
- ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე მდებარეობის მითითებით, უახლოეს სამრეწველო ობიექტებამდე;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- ნავთობპროდუქტების საცავის ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების დეტალური აღწერა, დანადგარების მოცულობა, სიმძლავრე და წარმადობა;
- სარეზერვუარო პარკის დეტალური აღწერა შესაბამისი თანდართული სქემით (თუ რა საწვავის ტიპისთვის არის განკუთვნილი თითოეული რეზერვუარი);
- ნავთობპროდუქტების საცავის ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, მიღება-გაცემის დეტალური აღწერა (ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის სადგურების დეტალური აღწერა);
- საკომპრესორო-სატუმბი სადგურების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ელექტროენერგიით მომარაგებისა და მისი გამოყენების შესახებ;
- ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლების შესახებ;
- ნარჩენების დასაწყობების ადგილები და მათი მართვის აღწერა;
- ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები (სახიფათო ნარჩენების მართვის დეტალური აღწერა);
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- სარეზერვუარო პარკში ტექნოლოგიური მილგაყვანილობიდან ან/და სხვა ტექნოლოგიური მოწყობილობების დაზიანებისას შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტების მართვის საკითხები;
- სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო წყალმომარაგების საკითხები;
- სარეზერვუარო პარკების ტერიტორიაზე სამეურნეო-ფეკალური, საწარმოო და სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- გამწმენდი მოწყობილობების (ნავთობდამჭერი ან სხვ.) დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი; პარამეტრები). გამწმენდი დანადგარის გაწმენდის

მაჩვენებლები/გამწმენდი ნაგებობის ეფექტურობა და სიმძლავრე, შესაბამისი გათვლებითა და დასაბუთებით;

- გამწმენდ მოწყობილობაში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხები; სალექარში დაგროვილი შლამის რაოდენობის და მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სარეზერვუარო პარკების დეტალური აღწერა შესაბამისი თანდართული სქემით;
- რეზერვუარების ტიპები და მოცულობა („ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ (2014 წლის 15 იანვრის N65) მე-11 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად ნავთობის ბაზის ტერიტორიაზე რეზერვუარების განთავსება გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჯგუფების მიხედვით შესაბამისი სტანდარტების მოთხოვნათა დაცვით);
- გზშ-ის ანგარიშში საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის N65 დადგენილებით დამტკიცებული „ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნების გათვალისწინება;
- ავტომატების მოძრაობის გეგმა-გრაფიკი; სატრანსპორტო მარშრუტები; სატრანსპორტო მოძრაობით გამოწვეული ზემოქმედება;
- ობიექტის გენერალური გეგმა ექსპლიკაციით, გაფრქვევების წყაროების მითითებით, სადაც დეტალურად იქნება მითითებული ყველა არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტის საწარმოში განთავსების ადგილი;
- ჩამდინარე წყლების ჩაშვებაზე საკანალიზაციოს სისტემის მფლობელთან შეთანხმების შესახებ ინფორმაცია;
- ხმაურის გამომწვევი ძირითადი წყაროები, მათი მუშაობის დრო (ხანგრძლივობა);
- ობიექტის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის ეტაპზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი, სადაც ასახული უნდა იყოს: ატმოსფერული ჰაერის ფონური მდგომარეობა; ობიექტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერის ხარისხზე, ასევე დადგენილი უნდა იყოს

მაგნი ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მაგნი ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები;

- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება, საცავის ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება 500 მეტრიან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით, მათ შორის ატმოსფერული ჰაერისთვის (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- განისაზღვროს ნიადაგის/გრუნტის ზედაპირული ფენის დაბინძურების მაღალი რისკის უბნები, შემუშავდეს დაბინძურებისაგან დაცვის შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება ნავთობპროდუქტების ტრანსპორტირებისას, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუმაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (უახლოეს მოსახლესთან), მონიტორინგის სიხშირის და მეთოდის მითითებით;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა, თითოეული/კონკრეტული სცენარის შეფასებით;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოდგენილ გზმ-ის ანგარიშში, წარმოდგენილი უნდა იქნეს 2008 წლის 22 დეკემბრის N44 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით განსაზღვრული

პირობების შესრულების შესახებ ინფორმაცია; ასევე შესრულების სტატუსი და პირობების შესრულების ანალიზი.

შენიშვნები:

- სკოპინგის ანგარიშში (გვ 7) აღნიშნულია, რომ სარეზერვუარო პარკიდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე მანძილი შეადგენს 225 მეტრს, ასევე აღნიშნულია, რომ (გვ 11) სარეზერვუარო პარკიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 235 მეტრით, ამასთან აღნიშნულია (გვ 30), რომ ობიექტიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 0,612 კმ-ით, რაც ურთიერთსაწინააღმდეგოა. ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დაგინდა, რომ სარეზერვუარო პარკიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილი შეადგენს დაახლოებით 225 მეტრს შესაბამისად, აღნიშნული საკითხი კორექტირებული უნდა იქნას გზშ-ის ანგარიშში და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი, ასევე ხმაურის გათვლები უნდა შესრულდეს არსებული რეალობის გათვალისწინებით;
- სკოპინგის ანგარიშში (გვ 4, გვ 6) წარმოდგენილი საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო კოდი (01.09.15.005.019) არასწორია (წარმოდგენილია ტერიტორიის ძველი საკადასტრო კოდი), აღნიშნული რედაქტირებული უნდა იქნას გზშ-ის ანგარიშში;
- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად (გვ 4), 2016 წელს შპს „ციტადელის“ მიერ ობიექტზე არსებული მიწისზედა 15 ერთეული (თითოეული 60 მ³ ტევადობის, ადრე გამოუყენებელი) ჰორიზონტალური რეზერვუარი მთელი კომპლექსით (მიმღებ გასაცემი ტუმბოები, შესაბამისი მილმდენები და სხვა) მოიხსნა სარეალიზაციოდ. ამის შემდეგ მსუბუქი საწვავის საცავი 10 ვერტიკალურ რეზერვუარიანი პარკით და საწარმო მთელი ინფრასტრუქტურით იჯარით სარგებლობაში გადაეცა შპს „Lion“-ს. ამასთან სს „ვისოლ პეტროლიუმ ჯორჯიაზე“ გაცემული N44 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, სარეზერვუარო პარკი სულ შედგებოდა 10 ვერტიკალური და 9 ჰორიზონტალური მიწისზედა რეზერვუარისგან. შესაბამისად გაუგებარია რომელ 15 რეზერვუარზეა სკოპინგის ანგარიშში საუბარი. აღნიშნული საკითხი დაზუსტებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში;
- სკოპინგის ანგარიშში (გვ 15, 16) აღნიშნული ჩანაწერი: „მიმღები მილების შესვლის ადგილები და გამცემი მილების დასაწყისის უზრუნველყოფა მათში სითხის სიჩქარის, წნევის, უნარჩენო გავლის და რაოდენობის რეგულირება, მიმღები და გამცემი წერტილების დაზუსტებულ სიმაღლეზე მოწყობა და სპეციალური სარქველებით, მექანიკური ფილტრით და სხვა უზრუნველყოფა რეკონსტრუქციის ის ნაწილია, კომპლექსია, რომელიც უზრუნველყოფს საწვავის მილების დროს ნახშირწყალბადების

ატმოსფერულ ჰაერში მაქსიმალური გაფრქვევის 60%-ით შემცირებას” გაუგებარია და დაზუსტებული უნდა იქნას გზმ-ის ანგარიშში.

- სკოპინგის ანგარიშში (გვ 16) აღნიშნულია, რომ „ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა ურთიერთკავშირისა და ურდულების სამუალებით შესაძლებლობას იძლევა განხორციელდეს შემდეგი ტექნოლოგიური ოპერაცია: საავიაციო და სხვა საწვავების მიღება - გადატუმბვა იზოლირებული მილმდენებით“; ამასთან სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ობიექტზე საავიაციო საწვავის მიღება/რეალიზაცია დაგეგმილი არ არის, შესაბამისად აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
 - სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ქსელში წარმოქმნილი ნავთობპროდუქტების ნარჩენების შეგროვება და შემდგომში სპეციალიზებული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოებისთვის ჩაბარება. გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებული უნდა იქნას რა იგულისხმება „ქსელში“, ამასთან დაზუსტებული უნდა იქნას რა რაოდენობის ნავთობპროდუქტების ნარჩენზეა საუბარი;
 - სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი ინფორმაცია ნავთობდამჭერის შესახებ, რაც წარმოდგენილი უნდა იქნას გზმ-ის ანგარიშში.
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „Lion“-ის მიერ წარმოდგენილ, ქ. თბილისში ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.